

Zweten voor de ware kunst

De Britse componist Michael Finnissy schreef voor het kunstenfestival Musica Sacra een persoonlijke reflectie op *Membra Jesu nostri* van Dietrich Buxtehude. Kenners zien er reikhalzend naar uit, maar de musici zweten peentjes.

door Maurice Wiche

Waar je heel erg tegenaan loopt in het begin, is de ritmische complexiteit. Regelmatig moet je, pak 'm beet, vijf tegen zeven tegen drie noten spelen. En dat moet allemaal heel natuurlijk en organisch klinken." Pianiste Ellen Corver van het Osiris Trio heeft er al heel wat studie-uurtjes op zitten.

Even terug in de tijd. Het is vrijdag 19 september 2008. Tientallen rode en witte kaarsjes bezorgen het kale interieur van ANSI een feeëriek aanblik. Het is al laat, half twaalf in de avond, en de eerste festivaldag van Musica Sacra wordt zo dadelijk besloten met de continentale première van *Liturgy of Saint Paul*. Componist: Michael Finnissy. Inderdaad, een naam die niet bij iedereen een belletje doet rinkelen, maar dat is drie kwartier later anders.

„Een meesterwerk”, zo blikt Sylvester Beelaert, lid van de programma-commissie van het Maastrichtse kunstenfestival, terug. „We waren zo enthousiast dat we op het idee zijn gekomen hem een compositie-opdracht te verlenen.”

Michael Finnissy (Londen, 1946) heeft in de loop der jaren een breed oeuvre van meer dan tweehonderdveertig stukken voor de meest uiteenlopende bezettingen bij elkaar geschreven. Onopgemerkt bleef dat niet: zo tipte het gezaghebbende *BBC Music Magazine* hem in 1998 als 'one of the important living composers'. Vlijtige musicologen hadden hem dan al ingedeeld bij de componisten van de 'New Complexity', want zijn mu-

ziek is - simpel gezegd - meerlagig en stelt torenhoge eisen aan de musici.

Finnissy haalt er zijn schouders bij op. „Pak een willekeurig stuk van Mozart, Bach, Schubert of een ander groot componist, en kijk naar de grote hoeveelheid noten. Is dat dan níet complex? Natuurlijk, er zit een bepaalde diversiteit en pluriformiteit in mijn muziek, maar die is overeenkomstig de wereld waarin we leven. We doen namelijk iedere dag complexe dingen, ook al denken we er niet altijd meer bij na.” Finnissy liet zich bij zijn opdracht inspireren door *Membra Jesu nostri* van Dietrich Buxtehude (1637-1707). Een stuk voor solisten, koor en orkest waarin in zeven cantates achtereenvolgens wordt gemediteerd over Jezus' voeten, knieën, handen, lendenen, borst, hart en gelaat. De opbouw in zeven delen liet hij intact, de titel wijzigde hij in *De allerheiligste Ledematen des lijdenden Verlossers*, en de bezetting werd gereduceerd tot drie strijkers en piano.

„Mijn werk gebruikt geen tekst,

dus het publiek moet enerzijds een stukje harder werken, maar is anderzijds ook vrijer om met zijn verbeelding het lichaam van Christus te overwegen. Zo kun je je bijvoorbeeld in het eerste deel *Ad pedes* (Tot de voeten) voorstellen hoe Christus over het water liep, of dat hij struikelde toen hij zijn kruis droeg."

Niet alleen Buxtehude fungeert als richtingaanwijzer naar het verleden. In zijn nieuwe werk verwijst Finnissy tevens naar Beethovens *Missa Solemnis* en Bruckners *Mis in f-mineur*.

„Beide stukken zijn belangrijke bijdragen aan de geschiedenis van de westerse religieuze muziek. Dus staan ze ook in een genetische relatie tot Buxtehude, de passies van Bach, renaissancemuziek of iedere andere tijd waarin een componist gevraagd werd te antwoorden op het sacrale."

Het Osiris Trio, aangevuld met Giles Francis (altviool), zit zaterdag op het podium van de Sint Janskerk. Pianiste Ellen Corver licht alvast een tipje van de sluier: „In recente muziek is er altijd wel iets te bespeuren van de invloed van andere componisten, maar Finnissy heeft het ook voor elkaar gekregen een eigen klankwereld te creëren. Het stuk vraagt een apart soort concentratie en gemoedstoestand van de luisteraar."

Toch nog even informeren naar de moeilijkheidsgraad. Corver: „Voor de strijkers valt het mee, maar de pianopartij heeft hij wel héél ruim bedeed." En dat zorgt voor een verhoogde concentratie? (Lachend) „Nou nee, dat ik bijna overspannen ben!"

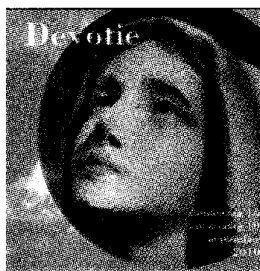
Voor meer informatie en reserveringen kunt u terecht op de website van het festival Musica Sacra:
www.musicasacramaastricht.nl.

Lambertus

Musica Sacra begint dit jaar met een festivalprelude op donderdag. Hierin is er aandacht voor de heilige Lambertus (635-705) - de laatste bisschop van Maastricht - die op 17 september zijn naamdag viert. De avond begint met een lezing door Régis de la Haye over de vier Maastrichtse Stadsdevoties. Daarna is er de marionettenvoorstelling *La saga de Saint Lambert*, en het concert *Gesta Sancti Lambert* met Gregoriaanse gezangen.

OVER MUSICA SACRA

- Kunstfestival Musica Sacra vindt plaats van morgen tot en met zondag 19 september. Thema is 'devotie'.
- Onderdeel zijn diverse evenementen in en bij historische locaties in Maastricht en omgeving.
- De uitvoering *Membra Jesu nostri* (Buxtehude) door Ad Mosam o.l.v. Hub Ehlen vindt plaats op 18 september, 15.00 uur bij Kapel Zusters onder de Bogen.
- De allerheiligste *Ledematen des lijdenden Verlossers* (Finnissy) wordt uitgevoerd door het Osiris Trio op 18 september om 16.30 uur in de Sint Janskerk.

Michael Finnissy over zijn werk:

„Natuurlijk zit er een bepaalde diversiteit en pluriformiteit in mijn muziek. Maar die is overeenkomstig met de wereld waarin we nu leven. We doen namelijk iedere dag complexe dingen, ook al denken we daar niet altijd meer bij na."

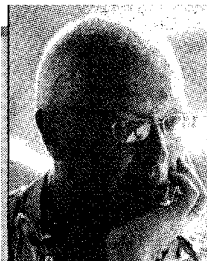

foto Marco Borggreve

Osiris Trio te gast bij Musica Sacra.